

Hà Nội 36 phố phường

Tác Giả: Ban Mai

Thứ Hai, 24 Tháng 1 Năm 2011 16:00

Tôi đến Hà Nội lần đầu tiên, khi đất nước đã hòa bình hơn 30 năm.

Tranh “Cô gái mùa thu Hà Nội” / Hình: Văn Len

Hà Nội ba mươi sáu phố phường,
Lòng chàng có đất mới tấp nập.
Chàng qua chõu này qua chõu khác,
Góp phần xây dựng đi: văn minh đất nước(1)

Hà Nội 36 phố phường

Tác Giả: Ban Mai

Thứ Hai, 24 Tháng 1 Năm 2011 16:00

Hà Nội với gió heo may, với tà áo dài của Mai trên đường Cổ Ngõ một chiều thu trong “Nhà chông xuân” đã hút hồn tôi từ thuở nhỏ. Hà Nội trong ký ức tôi đẹp như một bài thơ qua các trang thi u thuyßt dißm tình của Nhật Linh, Khái Hoàng, Thạch Lam...

Tôi đến Hà Nội lần đầu tiên, khi đất nước đã hòa bình hơn 30 năm.

Trời còn rất sớm, tôi háo hức trông chờ ánh nắng đầu tiên của đất Bắc để đắm chìm trong dòng ký ức thơ mộng của mình.

Đất Bắc của những vua anh hùng, nơi xây dựng bßc cõi đầu tiên của nước Việt. Tôi yêu đất nước mình, nên tôi yêu đất Bắc.

Ngßi đàn bà Bắc đầu tiên tôi gặp là một bà già đã vuß hßu đang đi tiếp thị dßc bußi sáng, nghe giọng miền Nam bà sụt sßng đến nỗi không thể nói chuyện tôi tìm kiếm.

Ký túc xá Đßi học Bách Khoa Hà Nội dành cho sinh viên nước ngoài nhìn như sụp vào cuộc tußn, các nhóm sinh viên tiếp tục đi dã ngoại. Một sinh viên Hàn Quốc chờ đợi cho tôi, cô bạn gái ngßi gốc Phi tóc xoắn tím đang níu tay anh, có vẻ nóng lòng vì xe sắp chạy.

Lßp tiếp nhận thi nâng ngạch chuyên viên chính ngành giáo dßc của các nước để tiếp xúc với nước này. Các phòng ký túc xá dành cho sinh viên nước ngoài đầy đủ tiện nghi, tuy nhiên phòng trọ xây thôßi bao cấp, nên trang thiết bị đã cũ nhßu. Chúng tôi có một tuần chuẩn bị bài trước khi thi. Mọi người đều cảm thấy nôn nóng.

Nôn nóng như buổi chiều qua hồ Hoàn Kiếm, tôi chạy dßi cầu Nam Bộ tìm kiếm thú vui, kem Tràng Tiền như băng tan trong tôi.

Cßu Thê Húc ngßi gác đàn dạo du khách vì đến giờ đóng cửa, một nhóm thanh niên đang tiếp

Hà Nội 36 phố phường

Tác Giả: Ban Mai

Thứ Hai, 24 Tháng 1 Năm 2011 16:00

bài xoành xoạch bên gốc cây cổ thụ của nhà bạn cũ. “Trèo qua đây đi em, anh làm vài phở, đi a chỗ ở đâu anh giao tiền nhé”. Ngồi chờ phút nhồi nhét kéo tôi trèo qua rào để đứng trên cửa sổ nhìn ngắm phố phường. Trèo chờ phút chờ đợi, và tôi bắt đầu xuống. Tôi chực chờ thoát thân ra ngoài đón taxi về ký túc xá. Hai cô bạn cùng phòng nghe tôi kể chuyện đi dạo, rủ tôi đi ăn đêm. Trên vỉa hè phố thoáng nhìn bóng đèn “hết về”, các sinh viên ngồi lúp xúp hút cháo và ăn hết về rồi ăn rau giải miệng. Sống trong khu này, tôi trải nghiệm sinh viên.

Thầy sinh viên, nhìn năm 80 về bao kinh ngạc! Khi hỏi mấy người bạn bạn bạn B, ngoài này có bạn nào đã đọc những sách của Tố Hữu về văn đoàn, thu về những buổi họp mặt trong phong trào “Thầy M?”

Tôi choáng khi nghe bạn nói chuyện về bao giờ biết được tên tiểu thuyết “Đoạn tuyệt”, “Nhà thơ Xuân”, “Trở về M”, “Hàng xóm mới tiên”, “Ánh sáng hoa”, “Nhà thơ Lê”..., chuyện của những người bạn thơ tình của Xuân Diệu, Hàn Mặc Tử, Huy Cận, Nguyễn Bính, Đinh Hùng...

Nghe nhiên khi trong những chuyến đi học, sách những người bạn Văn học là những quyển về những vần điệu lãng mạn của những người thi sĩ bài thơ “Đây thôn Vĩ Dạ” của Hàn Mặc Tử, về những ghi chú dòng văn thơ về tên sách tham khảo bài này không gì ngoài trong những học. Và dĩ nhiên thơ văn Miền Nam trước năm 1975 hoàn toàn vắng bóng.

Một lúc thì họ chúng tôi được rèn luyện lý tưởng sống và chết như Pavel Corsaghin trong Thép đã tôi thì dạy: “Cái quý nhất của con người ta là sống sống. Đi người thì sống có mặt tồn. Phải sống sao cho khỏi xót xa, ân hận vì những năm tháng đã sống hoài, sống phí, cho khỏi hổ thẹn vì dĩ vãng ti tiện và hèn dốt của mình, để khi nhắm mắt xuôi tay có thể nói rằng: tôi cống hiến cho xã hội, tôi đã hiến dâng cho sự nghiệp cao đẹp nhất trên đời, sự nghiệp đấu tranh giải phóng loài người...”. Và lúc chúng tôi đã tin như vậy.

Trong những, thầy giáo bạn văn những miền Nam, nhà vàng sống tốt là sống những mặt đời, dân trí thức là thành phố tiểu tư sản... nông dân, công nhân là tinh túy của đất nước.

Tên phố là trên hết, triết lý cá nhân con người. Tôi được dạy những bài thơ hùng tráng kiểu như “ngắm những quân thù mà bạn”; những cuốn tiểu thuyết ca ngợi tinh thần anh dũng kiên cường, giải phóng. Chút tiếc, mặt đất nở ra những là góp anh hùng... về nhà tôi quen hết, tôi trùm mặt đọc tình Xuân Diệu, Nguyễn Sa, hát nhà vàng Ngô Tất Tố, Trích Công

Hà Nội 36 phố phường

Tác Giả: Ban Mai

Thứ Hai, 24 Tháng 1 Năm 2011 16:00

Số n, th h n theo Vòng tay h c trò c a Nguy n Th Hoàng. M bay trên th o nguyên cùng Quách Tĩnh trong Th n điều đ i hi p c a Kim Dung.

Nh th , tôi tr thành s n ph m c a hai ch đ . C a t ch ng, giáo đ u mà tôi ph i h c và n n giáo đ c tôi đã h p th trong gia đình m áp tụy gi a m t mi n Nam chi n tranh. Hai h th ng giáo đ c đánh nhau chan chát. Th nh ng, vãn ch ng, ti u thuy t in n trong mi n Nam tr c 75 đã ng m vào trong máu th t tôi r i.

Nh ng ngày u th , chi u nào tôi cũng ch y qua nhà sách chú Thi n đ ch xe Th đem báo và truy n tranh thi u nhi nóng h i t ng k . Tôi mê sách t th nh , đ c t t c nh ng gì tôi b t g p trên k sách. T truy n tu i hoa, hoa xanh, hoa đ , hoa đen, hoa tím, đ n truy n tranh thi u nhi L Hân-Phi L c, Tin Tin, Xi trum, Phan Tân-Sĩ Phú-V n đ m, Lucky Luke...truy n d ch T m lòng vàng, Tâm h n cao th ng, Vô gia đình, Hai m i ngàn đ m d i đáy bi n... r i tò mò đ c truy n ng i l n c a Nhã Ca, Túy H ng, Chu T , truy n gián đ i p gay c n v i đ i p viên Z-28 hào hoa, t sách T l c văn đoàn c a Khái H ng, Nh t Linh, Th ch Lam.

Tôi nh cái l nh c t da c a x B c mà m con Nhà m Lê nghèo kh ph i n m trên r m l y chi u cu n quanh ng i, tôi nh ng i v hy sinh đã t th tay mình chìm d i dòng n c lũ đ ng i ch ng có s c b i vào b trong Anh ph i s ng. Tôi nh cô hàng xén răng đen lóng lánh gánh hàng rong e p d i n ng thu. Và tôi mê ba m i sáu ph ph ng Hà Nội i t khi đ c Th ch Lam.

Tranh "Phố cổ Hà Nội"-Bùi Xuân Phái

Hà Nội 36 phố phường

Tác Giả: Ban Mai

Thứ Hai, 24 Tháng 1 Năm 2011 16:00

Ba mươi sáu phố phường Hà Nội mất buổi chiều hè tôi lang thang tìm con phố nhỏ, những căn nhà hấp sâu hun hút, mái ngói rêu phong tôi không tìm đâu ra để hình ảnh nhà cũ của những ngôi nhà cũ. Thời gian đã thay theo thời gian, thời kinh tế thị trường “tóc đốt tóc vàng”, các mặt tiền được cải thiện, nhô nhô, khoác lên mình bộ mặt hào nhoáng, đèn neon xanh đỏ.

Tôi vào phố Hàng Đào tìm căn nhà cũ của gia đình Trần Vũ, căn nhà hai tầng số 47 của phố Trần Việt Phú, ông ngoại tôi Vũ, giờ đây là cửa hàng thời trang, mong tìm hình ảnh mà Vũ mô tả trong ký, những tầng tầng khác. Cửa Trần Việt Phú bên Việt Minh hành quyết và con cháu lưu lại vào Nam rời ra biển. Bên tôi đánh mất đất Bắc, còn tôi ngỡ ngác trên đất Bắc.

Tôi ngỡ ngàng nhìn xem mẹ Vũ ngày xưa có đứng trong ô cửa tầng hai, nép mình bên rèm để ngắm các chàng trai Trần Hưng Đạo (2) dạo phố buổi chiều xuân. Cùng bà làm dâu trong một gia đình thời gia nghiệp Hoa những quý tộc giờ núp sống ngụy ngụy Việt trong gia đình mình. Giáo dục con theo phong tục của Việt, nói tiếng Việt, ăn món Việt. Không cho các con mình học tiếng Tàu, không cho con mình gọi bố bằng Pá như những gia đình Tàu khác.

Tôi hiểu vì sao ngày xưa đất nước tôi bỏ Tàu đô hàng ngàn năm những vẫn không bỏ khu vực phố, không bỏ đường hóa, chính như những ngụy ngụy đàn bà Việt Nam thối mủ ngày nay. Họ là những ngụy ngụy giờ là cho hèn dân tộc. Còn các thiêu nữ Việt nam thời nay?

Tôi lang thang trên phố mong tìm thấy hình ảnh thiêu nữ Hà Nội duyên dáng xưa, mà các chàng trai vẫn quỳ quân trên Đường Biên giới đêm đêm vẫn luôn mơ về “Hà Nội đáng Kiêu thối mủ” trong bài thơ Tây Tiến của Quang Dũng. Thời trái ngược, trên các phố tôi chỉ thấy những thiêu nữ tóc “xù lông nhím”, áo hai dây, khoe ngực và phơi rún nhún nhẩy trên đường.

Tôi đến Trần Hưng Đạo Văn An trên đường Thụy Khuê, vào phía sau sân trường tìm bãi cỏ nhìn qua Hồ Tây để nhớ đến hôn đầu tiên Kiên bằng đất lên môi Phố trong Nội buổi chiều tranh của Bờ Ninh. Bãi cỏ xanh mướt ngập đầu lưu giữ tình yêu đầu tiên của Kiên không còn nữa. Nếu giờ đây, Phố cũng đã đi ngoài và lấy chúng ngoài quỳ, hôn của Kiên trao cho Phố, chính tôi nhận và giữ lại.

Thieu thuyết có sức mạnh để giúp tôi tiêu thời gian cho sự vĩnh cửu. Bỏ vài ngày để mất quy định thuyết, nếu là văn chương thời, nhân vật và cảnh vật sẽ sống mãi trong lòng mình. Những ngày nay tuổi trẻ cũng đã hát mê sách như thời Nhật Linh.

Hà Nội 36 phố phường

Tác Giả: Ban Mai

Thứ Hai, 24 Tháng 1 Năm 2011 16:00

Hà Nội thanh lịch, yêu kiều mà tôi yêu, là Hà Nội của một thời đi khác, của những người đã khuất, giờ đã xa, xa lắm rồi. Những hàng quà của Thành Lam trong ba mươi sáu phố phường vẫn còn, những đã biến đổi thành phố quật, cháo chửi đi không còn nữa ra là các văn nhân tao nhã đã từng ăn ở đây.

Đột Bức có còn xao xuyến hồn tôi như trong ký ức, bóng tài hoa của một Thành Lam hay một Nguyễn Bính.

*Hà Nội ba mươi sáu phố phường,
Lòng chàng đã dặt mọt vụng,
Chàng qua chũu y qua chũu khác,
-Có một người đi giữa đám tang.*

15.1.2011

(1) Hà Nội ba mươi sáu phố phường – thơ Nguyễn Bính

(2) Trường Bưởi được Pháp thành lập từ năm 1908, nhằm đào tạo nhân viên cho bộ máy cai trị của Bức K. Sau năm 1945 đổi tên thành trường Chu Văn An.

Hà Nội 36 phố phường

Tác Giả: Ban Mai

Thứ Hai, 24 Tháng 1 Năm 2011 16:00

Đã in báo Sài Gòn Mới và nhiều báo khác. Đã có 8 lần được phỏng vấn trên truyền hình và báo chí. Là chủ tịch Hội Văn nghệ Dân thành phố Hồ Chí Minh và là chủ tịch Hội Văn nghệ Dân tỉnh Đồng Nai.